

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 11/2022 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Minna-Kaisa Liukko, utrikesministeriet
- polisinspektör Kimmo Halme, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Anu Polojärvi, inrikesministeriet
- dataadministrationsråd Marjukka Ala-Harja, finansministeriet
- överdirektör Timo Salovaara, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- ledande expert Teemu Tukiainen, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Migrationsverket
- Polisstyrelsen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i utlänningslagen.

Syftet med propositionen är att nationellt genomföra kommissionens genomförandebeslut om införande av ett digitalt sigill på enhetligt utformade viseringar.

I utlänningslagen föreslås bestämmelser om befogenheter för utrikesministeriet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i fråga om säkerhetsdetaljerna i de viseringar som utfärdas av Finland. Enligt förslaget ska utrikesministeriet svara för att de viseringar som utfärdas av Finland följer bestämmelserna om säkerhetsdetaljer i förordningen och i dess tillämpningsbestämmelser. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska ha befogenhet att skapa ett certifikat för viseringens digitala sigill och att producera en tjänst för underskrift. De föreslagna

Betänkande FvUB 5/2022 rd

bestämmelserna är reglering som kompletterar förordningen och kommissionens genomförandebeslut, som utfärdats med stöd av förordningen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 30 april 2022, när kommissionens genomförandebeslut börjar tillämpas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bestämmelser om säkerhetsegenskaperna hos viseringar som utfärdats av EU-länder finns i rådets förordning (EG) nr 1683/1995 och i det genomförandebeslut som kommissionen utfärdat med stöd av den. Kommissionen har antagit ett genomförandebeslut om införande av ett digitalt sigill på enhetligt utformade viseringar (C (2020) 2672), som syftar till att förbättra säkerhetsdetaljerna i viseringar. Enligt kommissionens genomförandebeslut ska en visering innehålla ett sådant digitalt sigill som anges närmare i beslutet. Ett certifikat för det digitala sigillet skyddar de lagrade uppgifternas autenticitet och integritet. Tjänsten för underskrift gör det möjligt att använda certifikatet. Det digitala sigillet skyddar på ett effektivt sätt uppgifterna mot förfälskning, och sigillet kan inte förfälskas utan att det upptäcks. Genom den föreslagna lagen fogas till utlänningslagen (301/2004) nationella bestämmelser som kompletterar EU-lagstiftningen, för att EU-lagstiftningens skyldigheter att inkludera ett digitalt sigill i viseringen ska kunna fullgöras nationellt.

Enligt lagförslaget svarar utrikesministeriet för att de viseringar som utfärdas av Finland följer bestämmelserna om säkerhetsdetaljer i förordningen om en enhetlig utformning av visumhandlingar och i dess tillämpningsbestämmelser. Utrikesministeriet har också hittills svarat för att de viseringar som utfärdas av Finland uppfyller EU-lagstiftningens krav på viseringens säkerhetsdetaljer. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen har utrikesministeriet behörighet att avtala med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om den tjänst för underskrift som anknyter till certifikatet.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreslås få befogenhet att skapa ett certifikat för viseringens digitala sigill och att producera en tjänst för underskrift. EU-lagstiftningen förutsätter nationell reglering om den behöriga myndighet som svarar för skapandet av ett certifikat för viseringens digitala sigill och om vilken det inte finns tidigare nationell reglering. Utskottet konstaterar att det är motiverat att uppgiften ska skötas av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Myndigheten är i Finland en behörig producent av certifikattjänster enligt lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009). Myndigheten skapar bland annat certifikat för identitetskort och pass.

Utskottet betonar att det inte ingår behandling av personuppgifter i den för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreskrivna uppgiften att skapa ett certifikat för digitala sigill. Datainnehållet i certifikatet består inte av den fysiska personens personuppgifter, och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata behandlar inte viseringsinnehavarens personuppgifter vid skapandet av certifikatet. I bestämmelsen om utrikesministeriet är det för sin del fråga om ett allmänt ansvar att vara den nationella myndighet som svarar för genomförandet av EU-lagstift-

Betänkande FvUB 5/2022 rd

ningen i viseringsärenden. Följaktligen får utrikesministeriet inte heller i uppgift att vara en personuppgiftsansvarig som svarar för behandlingen av personuppgifter. Genom den föreslagna lagen utfärdas det således inte sådan speciallagstiftning om behandling av personuppgifter som preciserar den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt motiveringen till propositionen avses den föreslagna lagen träda i kraft den 30 april 2022, när kommissionens genomförandebeslut börjar tillämpas. Kommissionens genomförandebeslut innehåller en övergångsperiod på sex månader under vilken medlemsstaterna får utfärda viseringar både med och utan det digitala sigillet. Enligt uppgift har Finland för avsikt att utnyttja denna övergångsperiod, och det digitala sigillet ska inkluderas i viseringen hösten 2022.

Införandet av ett digitalt sigill förutsätter dessutom en applikation för kontrollen i de fall när myndigheterna kontrollerar viseringar utanför ett egentligt gränskontrollställe och det inte finns tillgång till exempelvis EU:s informationssystem för viseringar. Kommissionen har inlett ett projekt för att ta fram applikationen. Kommissionen har inte uppgett någon exakt tidpunkt för när applikationen kommer att vara tillgänglig, men utrikesministeriet har bedömt att den eventuellt kommer publiceras redan i vår. Utskottet anser det vara viktigt att man nationellt beaktar de extra utmaningar som användningen av säkerhetsnätet eventuellt medför för säkerhetsmyndigheterna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 11/2022 rd utan ändringar.

Helsingfors 24.3.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Riikka Purra saf
medlem Tiina Elo gröna
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Mika Kari sd
medlem Mats Löfström sv
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Juha Pylväs cent
medlem Mari Rantanen saf
medlem Matti Semi vänst
medlem Kari Tolvanen saml
medlem Heikki Vestman saml
medlem Heidi Viljanen sd
ersättare Jenni Pitko gröna.

Betänkande FvUB 5/2022 rd

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.